

Верховний
Суд

Актуальні питання щодо оподаткування, валютного регулювання та валютного контролю

Олендер Ігор Ярославович,
суддя Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді, д.ю.н.

Верховний
Суд

Міжнародне оподаткування

Верховний
Суд

Зовнішньоекономічна діяльність

Невиконання обов'язку з реєстрації договору про отримання кредиту або позики в іноземній валюті від нерезидента або змін до такого договору зумовлює застосування штрафних санкцій за порушення валютного законодавства, але не вказує на нечинність такого договору або змін до нього.

(постанова КАС ВС від 09.11.2023 у справі № 400/1794/19)

Верховний
Суд

Зовнішньоекономічна діяльність

Одним із визначальних критеріїв, згідно з якими можна відрізнити «постійне» представництво від «непостійного», є характер діяльності материнської компанії та її представництва в договірній країні. Приналежність такої діяльності до підготовчої та/або допоміжної підлягає встановленню в кожному конкретному випадку з урахуванням відповідних особливостей реалізації такої діяльності.

(постанова КАС ВС від 15.02.2024 у справі № 640/35881/21)

Верховний
Суд

Зовнішньоекономічна діяльність

Кошти, направлені на оплату придбаних векселів та корпоративних прав, отримані як дохід від продажу цих векселів та корпоративних прав, становлять активи ІСІ. Залучені від інвесторів кошти у процедурі розміщення компанією з управління активами інвестиційних сертифікатів є активами ІСІ, як і дохід, одержаний від операцій з такими активами, незалежно від порядку здійснення розрахунків за операціями з купівлі-продажу цих активів.

(постанова КАС ВС від 04.07.2023 у справі № 826/20668/13-а)

Верховний
Суд

Трансфертне ціноутворення

Обов'язковою вимогою для віднесення господарських операцій до контрольованих є можливість їхнього впливу на об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств платника, коли однією зі сторін є нерезидент, зареєстрований у державі (на території), що включена до переліку держав (територій), затвердженого Кабінетом Міністрів України.

(постанова КАС ВС від 11.07.2023 у справі № 804/2961/17)

Верховний
Суд

Трансфертне ціноутворення

Умови контрольованих операцій мають відповідати принципу «вितягнутої руки», тобто не відрізнятися від умов, що застосовуються між непов'язаними особами у співставних неконтрольованих операціях. Порівняння цін контрольованих операцій з цінами співставних неконтрольованих операцій проводиться на дату здійснення контрольованої операції або на найближчу до неї дату. Для підтвердження відповідності умов контрольованих операцій принципу «вितягнутої руки» необхідно використовувати не режим індивідуального ліцензування, а надійні джерела інформації про ціни, які відповідають вимогам Податкового кодексу України.

(постанова КАС ВС від 09.07.2024 у справі № 160/3387/22)

Верховний
Суд

Трансфертне ціноутворення

З метою підтвердження витрат згідно з принципом «вितягнутої руки» необхідно провести порівняльний аналіз комерційних та фінансових умов контрольованих і неконтрольованих операцій, включаючи функціональний аналіз та аналіз зіставності.

(постанова КАС ВС від 06.08.2024 у справі № 824/762/17-а)

Верховний
Суд

Трансфертне ціноутворення

Якщо перевіркою контрольованих операцій щодо експорту товару «насіння ріпаку» встановлено, що ціни у контрольованих операціях з експорту товарів товарної позиції за кодом 1205 згідно з УКТ ЗЕД, здійснених платником податків (з урахуванням коригування на вартість перевалки товару на борт судна) є нижчими за мінімальні значення інтервалів (діапазонів) цін, тобто є такими, що не відповідають принципу «витягнутої руки», а ціни реалізації товарів є нижчими, аніж діапазон цін, то умови зазначених операцій відрізняються від умов, що застосовуються між непов'язаними особами у співставних неконтрольованих операціях. Такі ціни в контрольованих операціях з реалізації товару не відповідають принципу витягнутої руки.

(постанова КАС ВС від 21.03.2023 у справі № 1340/3525/18)

Верховний
Суд

Трансфертне ціноутворення

Метод «витрати плюс», для визначення звичайних цін за 2012 рік, застосовується лише до платника податку, який відповідно до закону вважається природнім монополістом.

(постанова КАС ВС від 13.07.2023 у справі № 640/847/19)

Верховний
Суд

Трансфертне ціноутворення

Під час визначення податкових зобов'язань за контрольованими операціями необхідно враховувати не лише формальні технічні умови, але й реальні характеристики товару, які можуть впливати на його вартість.

(постанова КАС ВС від 15.08.2024 у справі № 0840/4020/18)

Верховний
Суд

Бенефіціарний власник доходу

Ознаками непрямого вирішального впливу на діяльність є володіння фізичною особою часткою у розмірі не менше ніж 25 відсотків статутного (складеного) капіталу або прав голосу юридичної особи через пов'язаних фізичних чи юридичних осіб, трасти або інші подібні правові утворення чи здійснення вирішального впливу шляхом реалізації права контролю, володіння, користування або розпорядження всіма активами чи їх часткою, права отримання доходів від діяльності юридичної особи, трасту або іншого подібного правового утворення, права вирішального впливу на формування складу, результати голосування органів управління, а також вчинення правочинів, які дають можливість визначати основні умови господарської діяльності юридичної особи, або діяльності трасту або іншого подібного правового утворення, приймати обов'язкові до виконання рішення, що мають вирішальний вплив на діяльність юридичної особи, трасту або іншого подібного правового утворення, незалежно від формального володіння.

(постанова КАС ВС від 14.03.2023 у справі № 640/12206/19)

Верховний
Суд

Бенефіціарний власник доходу

Закріплені міжнародними договорами пільги зі сплати податку не можуть бути застосовані, коли нерезидент виконує функцію утримувача коштів (номінального власника) або є тільки посередником щодо такого доходу.

(постанова КАС ВС від 05.12.2023 у справі № 804/3765/16)

Верховний
Суд

Податок на репатріацію

Сплачений податок на репатріацію доходу підпадає під термін «роялті».

(постанова КАС ВС від 14.09.2021 у справі № 826/11557/18)

Верховний
Суд

Податок на репатріацію

Якщо нерезидент отримує доходи з джерелом походження з України, виступаючи як перевізник або як NVOCC-оператор, з доходів відповідного нерезидента має бути утриманий податок на репатріацію за ставкою 6 %.

(постанова КАС ВС від 20.11.2019 у справі № 815/371/18)

Верховний
Суд

Податок на репатріацію

Оподаткування фрахту та податок на репатріацію мають місце лише в тих випадках, коли укладено відповідний договір фрахту.

(постанова КАС ВС від 16.05.2023 у справі № 826/17528/16)

Верховний
Суд

Податок на репатріацію

Сплата пов'язаною особою податку на репатріацію за іншою ставкою, ніж базова (основна), є ознакою контрольованої операції.

(постанова КАС ВС від 18.01.2021 у справі № 804/2326/16)

Верховний
Суд

Валютне регулювання та валютний контроль

Верховний
Суд

Міжнародні нормативно-правові акти

Нормативно-правові акти країни Грузія не є тими документами, які мають підтвердити форс-мажор відповідно до статті 13 Закону України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII «Про валюту та валютні операції».

(постанова КАС ВС від 13.07.2023 у справі № 560/9742/22)

Верховний
Суд

Валютна пеня

Пеня за порушення строків розрахунків в іноземній валюті не є різновидом пені в розумінні підпункту 14.1.162 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України, тому положення про мораторій на нарахування пені під час карантину не поширюється на такі правовідносини. Закон України «Про валюту і валютні операції» містить спеціальні норми щодо нарахування пені за порушення граничних строків розрахунків за зовнішньоекономічними операціями.

(постанова КАС ВС у складі суддів судової палати від 23.07.2024 у справі № 240/25642/22)

Верховний
Суд

Індивідуальний режим ліцензування

Індивідуальний режим ліцензування як спеціальна санкція застосовується відповідно до статті 37 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» у разі виявлення порушень законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Для скасування режиму ліцензування необхідно усунути порушення або вжити практичних заходів, що забезпечують відповідність законодавству.

(постанова КАС ВС від 12.07.2024 у справі № 813/3215/18)

Верховний
Суд

Компетенція Служби безпеки України

Служба безпеки України наділена дискреційними повноваженнями зі складення та направлення Міністерству економічного розвитку і торгівлі України подання в частині включення платника до переліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, до яких необхідно застосувати спеціальну санкцію – індивідуальний режим ліцензування зовнішньоекономічної діяльності.

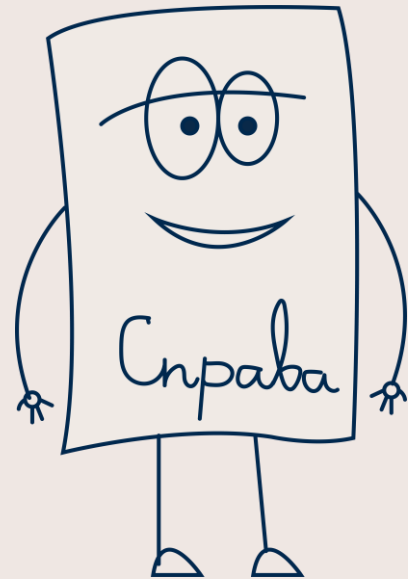

(постанова КАС ВС від 27.06.2023 у справі № 826/3192/17)

Верховний
Суд

Актуальна судова практика

Верховний
Суд

Оподаткування в умовах воєнного стану

Якщо платник за адресою своєї реєстрації та виробничих потужностей зазнавав неодноразових обстрілів та руйнувань, що об'єктивно призвело до неможливості здійснення належної господарської діяльності за вказаний період, то зобов'язаний подати відповідну заяву до контрольного органу.

(постанова КАС ВС від 17.09.2024 у справі № 280/10300/23)

Верховний
Суд

Тест основної мети

Для з'ясування дійсного економічного змісту господарської операції потрібно аналізувати кінцевий економічний ефект у вигляді фактичного приросту (зміни вартості) активів, який настав або мав настати, незалежно від зафіксованих у документах намірів її учасників.

(постанова КАС ВС від 13.09.2024 у справі № 640/3584/19)

Верховний
Суд

ПДВ при взаємозаліку

Під фактичною сплатою необхідно розуміти не грошову форму розрахунків, а факт сплати податку отримувачем в ціні товарів / послуг постачальникам таких товарів / послуг або до Державного бюджету України.

(постанова КАС ВС від 05.03.2019 у справі № 807/782/17)

Верховний
Суд

Податковий облік

Суть процесу дисконтування полягає у приведенні вартості майбутніх платежів до значення еквівалентної суми на теперішній момент. Дисконт підлягає амортизації суб'єктом господарювання протягом періоду з дати придбання / одержання до дати погашення згідно з методом ефективного відсотка.

(постанова КАС ВС від 16.09.2024 у справі № 620/5624/22)

Верховний
Суд

Податковий облік

Деетанпропанбутанізований конденсат можна використовувати як паливо для автомобілів.

(постанова КАС ВС від 17.09.2024 у справі № 620/6428/22)

Верховний
Суд

Податкові перевірки

Податковий орган під час проведення фактичної перевірки має правову можливість використовувати податкову інформацію в Системі обліку даних реєстраторів розрахункових операцій, зокрема, щодо перевірки наявності / відсутності цифрового значення штрихового коду марки акцизного податку на алкогольні напої.

(постанова КАС ВС від 09.09.2024 у справі № 280/6832/23)

Верховний
Суд

Самопредставництво

Обмеження повноважень, зазначені в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, не спростовують можливості діяти такій особі від імені юридичної особи в порядку самопредставництва, навіть у разі наявності таких обмежень.

(постанова КАС ВС у складі суддів об'єднаної палати від 11.09.2024 у справі № 440/14831/23)

—
Верховний
Суд

Дякую за увагу!